

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Lexikologie

Slovní zásoba z hlediska stylistického

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Kateřina Francová.

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod

A) Doplňte správné termíny na základě jejich definice.

1. Slovo záporně citově zabarvené, nadávka
2. Slovo zastaralé, dnes již nahrazené slovem jiným
3. Slovo nově vytvořené
4. Slovo typické pro publicistický styl
5. Slovo básnické
6. Slovo zhrubělé
7. Slovo zjemnělé
8. Slovo, které pojmenovává zaniklý jev
9. Mluva deklasovaných vrstev společnosti
10. Mluva zájmových skupin

1.	V	U	L	G	A	R	I	S	M	U	S
2.			A	R	CH	A	I	S	M	U	S
3.	N	E	O	L	O	G	I	S	M	U	S
4.	P	U	B	L	I	C	I	S	M	U	S
5.			P	O	E	T	I	S	M	U	S
6.	D	Y	S	F	E	M	I	S	M	U	S
7.		E	U	F	E	M	I	S	M	U	S
8.	H	I	S	T	O	R	I	S	M	U	S
9.		A	R	G	O	T	I	S	M	U	S
10.		S	L	A	N	G	I	S	M	U	S

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Kateřina Francová.

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod

B) Roztřídte jednotlivé příklady slovní zásoby:

šuplera, flaška, halapartna, láska moje, biflovat se, kecat, odešel na věčnost, hulvát, šlehnout si, kráčivec, gympl, luna, perník (pervitin), dům, děťátko, babizna, kluk, atribut, trafo, rupnout u zkoušky, červený, asimilace, ksicht, Janinka, průmyslovka, ale, uchlastat se, anžto, dříve narození, hajat, raubíř, hrdobec, škatule, zemáky, dépéháčko, modrojas, hardware, nedat zkoušku, palcát, silozpyt (fyzika), privatizace, nulák, paci paci, Pavlík, pravit, tráva (droga), vytunelovat banku, děvucha, leasing, chcípnout

1. Podle spisovnosti

a) slova spisovná

✓ slova spisovně neutrální	<i>dům, červený, ale</i>
✓ slova hovorová	<i>gympl, kluk, průmyslovka</i>
✓ slova knižní	<i>anžto, pravit</i>
✓ slova odborná = termíny	<i>atribut, asimilace, hardware, leasing</i>
✓ slova básnická	<i>luna, modrojas</i>
✓ básnické neologismy	<i>kráčivec, hrdobec</i>

b) slova nespisovná

✓ slova obecná	<i>flaška, škatule</i>
✓ nářečí	<i>zemáky, děvucha</i>
✓ profesionalismus	<i>šuplera, trafo, dépéháčko, nulák</i>
✓ slang	<i>biflovat se, rupnout u zkoušky, nedat test</i>
✓ argot	<i>šlehnout si, perník (pervitin), tráva (droga)</i>

2. Podle dobového výskyt

a) archaismy	<i>silozpyt (fyzika)</i>
b) historismy	<i>halapartna, palcát</i>
c) moderní neologismy	<i>privatizace, vytunelovat banku</i>

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Kateřina Francová.

3. Podle citového zabarvení (expresivita slova)

a) Slova lichotivá

✓ zdobněliny	<i>děťátko</i>
✓ familiární	<i>lásko moje</i>
✓ slova dětská	<i>hajat, paci paci</i>
✓ domácí jména	<i>Janinka, Pavlík</i>
✓ eufemismy	<i>odešel na věčnost, dříve narození</i>

b) Slova hanlivá (pejorativa)

✓ nadávky/vulgarismy	<i>hulvát, raubíř</i>
✓ slova zhrubělá	<i>kecat, babizna, ksicht</i>
✓ disfemismy	<i>chcípnout, uchlastat se</i>

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Kateřina Francová.

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod